

عنوان مقاله:

تاثیر عناصر نوایی بر استنتاج شنونده در گفته های حاوی ورامعنا (تضمن)

محل انتشار:

پژوهش های زبانی، دوره 12، شماره 1 (سال: 1400)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

فاطمه یگانه - دانشجوی دکتر زبان شناسی دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

فرهاد ساسانی - دانشیار زبان شناسی دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

ماندانا نوربخش - دانشیار زبان شناسی دانشگاه الزهراء، تهران، ایران.

خلاصه مقاله:

گرایس (۱۹۷۵) ورامعنا یا تضمن را معرفی و طبقه بندی کرد. ورامعنا، به «معناهای پنهان» یا به تعبیری «به لفظ درنیامده» ی مورد نظر گوینده یا نویسنده اشاره دارد. پس از گرایس، نوگرایسی ها انواع مختلفی از آن را ارائه دادند. ورامعنا به عمد از سوی گوینده تولید می-شود و ممکن است توسط شنونده فهمیده شود یا نشود. از آنجا که تاثیر عناصر نوایی (تکیه زیرویمی و تغییرات دامنه آن، درنگ، شدت و دیرش) بر خوانش های متفاوت از گفته های حاوی ورامعنا (مکالمه ای و مقیاسی) استنتاج های متفاوتی در شنونده موجب می شود، ضروری می نماید در دسته بندی انواع ورامعنا طبقه ای نیز با نام «ورامعنا نوایی» در نظر گرفته شود. به نظر می رسد معنی برخی ساخت ها در سطح نحو نامعین است، یعنی با توجه به معنای واژگانی و ساخت نحوی، نمی توان معنی آن را مشخص کرد و یا تنها یک خوانش از آن به دست داد زیرا معنای آنها وابسته با عناصر نوایی است. در این پژوهش، با حذف توضیحات بافتی، تاثیر این عناصر نوایی بررسی شده است. برای این منظور، تعداد ۸ گفته ی حاوی ورامعنا در سه مرحله آزمون (یک آزمون نوشتاری و دو آزمون شنیداری با عناصر نوایی متفاوت) در اختیار ۲۰ آزمودنی که زبان اول همه آنها فارسی بود و همه به گونه ی فارسی معیار تسلط داشتند قرار گرفت. نتایج نشان داد درباره ی ورامعناهای مقیاسی، مولفه ی «دیرش» در استنتاج حد بالاتر و حد پایین تر در مقیاس تاثیرگذار است؛ و در مورد ورامعناهای مکالمه ای، «تغییرات دامنه تکیه زیرویمی» و «تغییرات شدت»، به انتقال معنای «به لفظ درنیامده» کمک می کند. از این گذشته، در غیاب عناصر نوایی در نوشتار، معنی برخی ساخت ها به صورت پیش فرض از میان معناها محتمل انتخاب می شود و خواننده استنتاج خود را بر اساس این ساخت پیش فرض انجام می دهد. از این رو، گویی برخی معناها برای برخی ساخت ها بی نشان است. همین امر می تواند موجب سوء برداشت و کژفهمی در تفسیر برخی گفتارنوشته هایی مانند چت و پیامک شود.

کلمات کلیدی:

تضمن، ورامعنا، ورامعنا نوایی، آهنگ، عناصر نوایی، کاربردشناسی، زبان فارسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1377210>

